

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld. na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. **Inserate zunaj Kranjskega sprememata tudi Haasenstein & Vogler na Dunaji** (Wien. I., Wallfischgasse Nr 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v Salendrovih ulicah števil. 5.

St. 24.

V Ljubljani, 31. decembra 1890.

Leto VII.

Obseg: Prošnja do p. n. gg. udov c. kr. kmetijske družbe kranjske in do naročnikov „Kmetovalčevih“. — Udom c. kr. kmetijske družbe kranjske ob konci leta. — Razmnožitev ameriških trt. — Pesa. — Hlevna toplota in goved. — Kakeršna setev, taka žetev. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Prošnja do p. n. gg. udov c. kr. kmetijske družbe kranjske in do naročnikov „Kmetovalčevih“.

Uže več let zaporedoma smo se obračali z najboljšim uspehom do gg. družabnikov, kakor tudi do gg. naročnikov našega lista, da so nam prijavili naslove tistih gospodarjev, ki bi utegnili postati družabniki ali naročniki „Kmetovalčevi“. Tudi to leto se obračamo do njih s prošnjo, naj nam blagovoliijo poslati takih naslovov, in sicer na dopisnici, katera je priložena današnji številki. Pod prejetimi naslovi pošljemo dotičnikom prvo številko „Kmetovalčevo“ l. 1891. z vabilom k pristopu k družbi, oziroma k naročbi.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Udom c. kr. kmetijske družbe kranjske ob konci leta.

Ko prejmejo ta list čitatelji, končano bode l. 1890. ter ž njim ob enem desetletje, katero je bilo kmetovalcem zelo neugodno. Razne nezgode in uime so se vrstile, razen tega pa so nastale take kupčijske razmere, da je kmetski stan vidno propadal. Neprijeten je tak ozir

nazaj, a brezkoristen ni. Tolažba, da pridejo boljši časi, vzdržuje človeka v nesreči, in tudi kmetovalec mora upati, da se preobrne na boljše, ako naj mu ob sedanjih časih pogum ne upade. Da, upati moramo in to prav zanesljivo, ker boljši dnevi nam skoro napočijo ter se vrneta zadovoljnost in sreča. Da se pa izpolni ta naša nada, vztrajati moramo v pridnosti svoji in gospodarstvo svoje urediti umno in času primerno. Rekli smo, da je koristno ozirati se nazaj, saj vsak umen gospodar konci leta premišljuje gospodarjenje svoje v ravnokar minolem letu ter sprevi takoj, kaj je prav ukrenil in kaj je napačno storil. Kar je bilo napačno, to hoče prihodnje leto opustiti ter z boljšim nadomestiti. Kar velja za posameznika, to velja tudi skupno za ves gospodarski stan. Ozmimo se nazaj in sodimo naša dela odkritosrčno. Ako to storimo, gotovo bomo našli, da smo mnogim nepravilnostim sami vzrok. Kmetovalci so bili vajeni starim razmeram, v katerih je šlo gospodarstvo mirno svojo pot brez posebnih sprememb, in zadovoljno ter srečno so živeli. A sedaj je pa prišel čas, ko imamo železnice, parobrode, telegraf itd., čas, v katerem se je v enem letu več spremenilo nego se je prej v desetih ali še več letih. Naš kmetovalec se ni hotel ali mogel novim razmeram hitro privaditi in udati, in ker se sam ni hotel udati, prišli so drugi, ki so znali nove razmere porabiti ter so tako našega kmetovalca dosledno tirali v gospodarsko pogubo. Vsak pameten gospodar mora priznati, da ni upati, da se kedaj povrnejo stari časi s starimi navadami in običaji.

Kmetovalec mora dandanes hoditi nova pota ob svojem gospodarjenju, če hoče uspešno gospodariti. Skoraj po vsem Slovenskem mora biti reja lepe in dobre govede steber gospodarstvu, boljše obdelovanje travnikov ter pašnikov važna naloga kmetovalčeva, zboljšavanje njiv s skrbnim obdelovanjem in gnojenjem samo ob sebi

umevna dolžnost, in poleg tega naj skrbi vsak po svoji moči za pospeševanje prevažnega sadjarstva. To je v velikih potezah pot, katero mora sedaj in v bližnji prihodnosti hoditi naš gospodar, v vinorodnih pokrajinah pa razen tega še skrbeti, da se ohrani prevažno vinarstvo.

Ni mala naloga, katero naj kmetovalec zvršuje. Je li pa tudi v stanu zvrševati jo? Je, a nikdar sam in brez podpore. Podpore v denarji ali drugačno bomo dobivali za pospeševanje kmetijstva od vlade in od deželnih zborov, a naravno more biti ta podpora proti potrebščinam le majhna, zato ne smemo zanašati se le na njo. Iščimo si podpore, katero si moremo kmetovalci iz svoje moči drug drugemu dajati, to je, delujmo z združenimi močmi v prosep našega stanu: Vsak za vse, vsi za vsacega.

Ni je pri nas lepše prilike v tem oziru, nego če stopimo v kolo družabnikov c. kr. kmetijske družbe kranjske, katere edini smoter je pospeševanje kmetijstva v deželi kranjski, a tudi po drugod, ako jej to razmere in njene moči dopuščajo. Kmetijska družba kranjska sme s ponosom zreti na svoje uspešno delovanje v preteklih 123 letih; izvora vsakemu kmetijskemu napredku v lepi deželi naši iskati je gotovo v družbenem delovanju.

A kolikor bolj se probuja naš kmetovalec in kolikor bolj spoznava, da treba iskati zaslombe v združitvi svojih stanovnikov, toliko bolj procvita naša družba in toliko večo dobiva veljavo. Močna družba bode največja zaščitnica in pomočnica našemu gospodarškemu stanu, zato je pa dolžnost vsacega, komur je kaj mari prospeha naroda našega,

da jo po svojih močeh podpira. Večina tistih, ki bodo brali te vrste, so že člani kmetijske družbe kranjske, oni so torej izpolnili svojo stanovsko dolžnost, a imajo priliko še veliko koristiti družbi in samim sebi, ako dosledno delujejo za razvoj družbe, t. j. da prigovarjajo sposobnim gospodarjem, naj pristopijo. Lepo se je razvila družba v zadnjem desetletju, a premnogo se da še doseči, in če se je v malo letih potrojilo število članov, katerih šteje družba danes 1500, izkusimo z združenimi močmi to število podvojiti do leta 1892., da bode družba takrat t. j. ob stoipetindvajsetletnici svoji štela 3000 udov in da bomo takrat z istim ponosom kazali na najmnogobrojnejšo kmetijsko društvo v Avstriji, kakor danes kažemo na družbo sv. Mohorja.

Ni nam danes namera pozivati dosedanjih udov, naj zvesti ostanejo družbi tudi nadalje, saj nas izkušnja uči, da skoraj nihče ne odstopi konci leta, pač pa jih pozivamo, naj pridobodo v novem letu dosti novih ter delujejo po podružnicah v korist kmetijstvu našemu in tako vsak po svoji moči pripomorejo pridobiti c. kr. kmetijski družbi kranjski največjo veljavo sebi in vsemu stanu v korist in čast.

Želja, da dosežemo to z združenimi močmi, bode novoletno voščilo našim udom!

Razmnožitev ameriških trt.

Med najvažnejše reči ob nasadu novih vinogradov spadajo dobre trte, zato moramo prav skrbno ravnati ob vzgoji ukoreninjenih trt iz reznikov.

Dandanes, ko še primankuje ameriških trt, moramo porabiti kolikor mogoče vse dobro olesenele, zdrave in dozorele trtne dele. Vender je pri tem potrebno les odbirati po kakovosti ter ga deliti na tri dele ali razrede. V prvi razred denimo 50% dolge reznike od spodnjih trtnih delov, ki so dovolj močni za cepljenje ter popolnoma dozoreli. V drugi razred pridejo potem po 40—45% dolgi rezniki viših trtnih delov, ki so sposobni za cepljenje, a vender nimajo prav popolnoma dozorelega lesa. V tretji razred pridejo slednjic trtni konci, ki največkrat niso 40 do 45% dolgi in imajo najmanj dozorel les. Tako odbiranje ima zarad obdelovanja trtnice mnogo prednosti.

Pri odbiranju pazi pa zlasti na to, da rezniki niso poškodovani in nimajo ran od toče ali ozeblin.

Lega trtnici bode varna proi mrazu, prst njena primerno vlažna ter prav skrbno vrtnarski obdelana.

Mokrotna ilovnata in glinasta ter pusta laporjeva in suha tla niso nikakor za trtnico. Trtnica bode do 60% globoko prerahljana (rigolana).

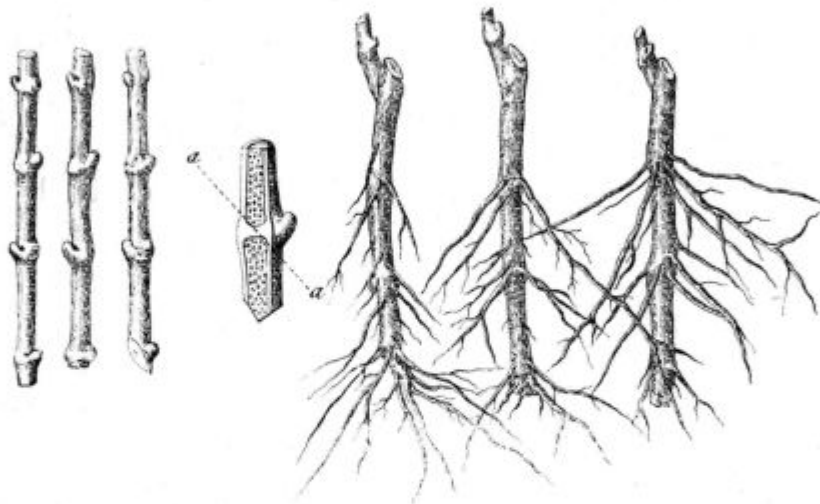
Dokler ne pridejo rezniki v zemljo, dobro jih je povezniti, da vže rano prično delati koreninice. Tako povezenje ima iz mnogih ozirov mnogo neprikl, zato pisatelj teh vrst opozarja na način, katerega je on skozi več let z najboljšim uspehom izkušal. Po tem načinu vzemi, kadar pride top-

lejši čas, t. j. konci meseca aprila ali o pričetku meseca maja reznike od tam, kjer si jih po zimi hranil in jih prereži skozi spodnje kolence tako, da ostane le oko od tega kolence na rezniku. Ta prereza bode $\frac{1}{3}$ do $\frac{1}{2}$ % dolga. To delo zvrši v trtnici, a obrezani reznik potem prav precej vsadi v trtnico. Zareza bode gori obrnena, oko naj pa doli moli. Pri tem delu pazi tudi na to, da prerežeš prerezano kolence kolikor mogoče čez polovico, kakor kaže to na podobi 47. pikčasta črta a a.

Podobi 44. in 45. kažeta reznike, ki so spodaj odrezani na dosedaj običajni način, a podoba 46. predstavlja reznik obrezan po gori popisanem načinu.

Ameriški rezniki tako pravilno obrezani, ukoreninijo se veliko močneje in se jih veliko več prime, o čemer se je pisatelj skozi mnogo let prepričeval.

Pomladi leta 1889. je bilo vložnih v Šopronjsko komitatsko trtnico 32.000 reznikov, ki niso bili poveznjeni, pač pa tako poševo porezani. Uspeh je bil ta le: Reznikov prve vrste se je prijelo 92%, druge vrste 77% in tretje vrste 53%, torej se je dobilo povprečno 72% ukoreninjenih trt. Omenjamo, da se koreninjenje poveznjenih trt s temi niti primerjati ni dalo. To je tudi razvidno iz podob 48. do 50. Podoba 50. kaže ukoreninjen reznik, ki je bil tako odrezan, da je pod spodnjim kolencem ostalo še nekaj lesa; tak reznik požene prav malo spodnjih in zelo važnih korenin, pač pa več gorenjih, ki

Pod. 44, 45, 46. Pod. 47. Pod. 48. Pod. 49. Pod. 50.

so dosta manj važne. V podobi 49. je videti reznik, ki je bil odrezan tik spodnjega kolenca, a to vodoravno; tu je ukoreninjenje že boljše. Podoba 49. pa kaže reznik, obrezan po gori popisanim načinu, in očitno je, kako močno in pravilno je ukoreninjen.

Ker je taka režnja spodnjega konca reznikov prav priprosta, uspeh pa izvrsten, bodi prav toplo priporočen vsem vinščakom. Paul Vetter v „Wr. Landw. Ztg.“

P e s a.

Na koliko visoki stopinji narodno-gospodarskega napredka je kaka dežela, razvidi se najbolj iz tega, koliko prideluje pese. Kranjska zavzema v tem oziru zadnje mesto, a to ne zaradi neugodnega podnebja ali nerodovite zemlje — oboje ugaja sadu —; da se ta pridelek zanemarja, kriva je naša malomarnost.

Da bi se slovenski kmetovalec s pridelovanjem pese bolj seznanil, to je namen temu na podlogi svojih izkušenj sestavljenega spisa.

Pese je več vrst, katere so se iz navadne (beta vulgaris) razvile. Sedaj razločujemo dve glavni: peso za klajo in sladorno peso. Govoriti hočem sedaj samo o zadnji, ker ona je za kmetijstvo posebno važna.

Sladorna pesa ima različna imena. Imenuje se šlezjska, kvedlinburška, imperial, vilmorin i. dr. Sladorja ima 12 do 16 odstotkov. Najbolj hvalijo imperial in vilmorin. Za naše kraje se pa najbolj šlezjska in kvedlinburška priporoča.

Njiva, na katero hočemo sladorno peso saditi, moramo jeseni pognojiti in globoko preorati, še bolje je pa, če jo sadimo na tako njivo, katera je bila pred letom dobro pognojena ter globoko preorana. Na mlad živinski gnoj je ne sadi, pridelal je boš obilo, a sladorja ima taka mala.

Pesa dela veliko, navpik v zemljo držečo korenino, ako ji je svet pripraven. Ako si ji dobro pogodil, ne bo delala nad zemljo visoke štule, ampak nizko.

Iz oblike pesne sklepamo, ali je nje pridelovalec dober ali slab pospodar.

Njiva za peso mora biti v takem kraju, da je ne topi podzemeljska voda, ne dé ji pa nič, če stoji malo časa v vodi. Raziščena, dobro predelana glina najbolj ugaja pesi; obrodi tudi na bolj težki zemlji, ako je osušena.

Ker pesa zemljo močno izsesava, ni dobro, če jo prepogosto na eno njivo sadiš, najboljše je tako urediti, da pride vsako tretje leto na isti prostor.

Na Nemškem so po nekaterih krajih peso na peso sadili, zato je tam polje tako oslabeledo, da ne obrodi več pese, naj gnoje kakor in kolikor hote.

Tudi pesa ima svoje sovražnike: uši, črve in neke zelene, hitro se množee žužke, to posebno, ako jo dve leti zaporedoma na isto njivo sadimo. Ako si prisiljen na peso zopet peso saditi, dobro storiš, če jo drugo leto z lesnim pepelom pognojiš.

Jeseni dobro preorane njive ni treba pomladi preoravati, prevleče se z dobro brano ali ekstirpatorjem, potem pa posadi.

Sadi se meseca aprila ter majnika, če drugače ni, tudi še prve dni junija ob ugodnem vremenu.

Ako je njiva mokra, ne hodi na njo, še manj pa sadi. Ako na sajeno peso udari huda ploha, dobro storiš, da jo prevlečeš z lahko brano, da zdrobiš kalém nepredorno prsteno skorjo. V to svrhu so kaj dobre grablje z železnimi zobmi.

Pesa se sadi v vrste, katere so po 40 $\frac{1}{m}$ druga od druge po dolgem kakor tudi na počez. Zato treba zra-

hljano njivo prevaljati, potem jo prevleči z grabljami, katere imajo močne lesene, 40 $\frac{1}{m}$ narazen stoječe zobe, najprvo po dolgem, potem pa na počez. Koder se črte križajo, ondudaj se seme poklada v jamice z nalašč za to narejeno motičico. Pokladajo se vanje 3 do 4 zrna, z motičico zasipajo in s peto zatrajajo.

Bolj hitro in tudi prav dobro se pesa sadi s stroji, kateri pokladajo zrnje v kôpe. Take stroje imenujemo kopske sejalnice (Dibbelsaatmaschinen).

S takim strojem se s parom konj in tremi ljudmi posadi lahko 4 orala na dan.

Kadar pesa vzkali, treba jo takoj okopati, tudi če plevela ni videti, kajti plevel v kali se laže zatre nego potem, ko je uže pognal korenino.

Kadar razvije štiri peresa, treba jih je prepuliti. Najlepša skrajnja rastlina se z levo roko pritisne, z desno pa vse druge izrujejo. Ena sama sme le ostati. Potem se ob lepem vremenu pesa še dvakrat okoplje, a to delo mora do srede julija meseca biti storjeno, kajti potem potrebuje rastlina za svojo rast miru.

Kadar začne perje nekako sredi septembra rumeneti, začeti je peso puliti; do srede oktobra mora biti spravljena. Perje se s skrhanimi nožiči poreže in štule tako obrežejo, da ni na njih nič zelenega. Z nožičevim hrbtom se pesa osnaži zemlje, a nikar ne, kakor je v nas navada, debelih korenin odrezavati, le tanke korenice ob straneh se porežejo.

Tako osnažena se spravi v kleti, še bolje je pa, ako jo denemo v 1:3 $\frac{m}{l}$ široke, 1 $\frac{m}{l}$ globoke, v to mer, kakor svet visi, ležeče jamnice, tako da je 0:60 $\frac{m}{l}$ debela plast prsti na njej. Jamnica mora biti kakor grob završena.

Na 1 oralo se navadno posadi 4 kilo semena, katero se navadno prideluje kakor pri koreninskih plodih.

Na 1 oralu se pridelala 10.000 do 17.000 kilo sladorne pese.

Perje se za gnoj na njivi pušča ali pa živini poklada med senom ali rezanico. Tudi se dene v primerne, vodo držeče jame, da se tu skisa in na rezanici govedi daje.

Kjer so cikorne ali sladorne fabrike, odpelje se pesa takoj z njive tja.

Eden meterski cent (100 $\frac{kg}{g}$) plačujejo po 1 gld. do 1 gld. 10 kr., torej pridelas na enem oralu 100—187 gld., ako jo takoj z njive prodaš.

Vse drugače se ti pa kupčija zvede, ako peso posušiš in jo potem prodaš.

Ker imamo na Kranjskem eno samo fabriko, katera se peča z izdelki tega ploda, pač ni priporočati, da bi več ur hoda od fabrike oddaljen kmetovalec peso kar z njive tja vozil, bolje stori, ako jo prej posuši in suho proda. Dobro posušena daje mnogo veči dobiček nego opresna. Eden meterski cent (100 $\frac{kg}{g}$) vrže 9—10 gld.

Dobra pesa da 400 $\frac{kg}{g}$ opresne, 100 $\frac{kg}{g}$ suhe. Manj sladka da 500 ali celo 600 $\frac{kg}{g}$ opresne, 100 $\frac{kg}{g}$ suhe.

Pesa se suši kakor navadno sadje, samo da jo je treba poprej na drobne, kaka pičila 2 palca debele kosce ali krljle razrezati. V to služijo posebni noži, ki so podobni našim trlicam, samo da je držaj nožev od jekla, pol metra dolg in raven ter se da po leseni mizi na vse strani premikati. Ena kolikaj vajena delavka zdrobi na dan po 1700 do 2500 kilo pese.

Med sušenjem je treba peso na vsake 3 ure obratiti, da se enako suši in ne prismodi ali sežge. V 24 urah je na dobri sušilnici suha.

Dobro posušena je podobna suhi smokvi, pretrgana je bledosive barve.

Suši se od jeseni do mesca aprila, pozneje začne poganjati, zato jo je treba prej podelati, kajti s kaljenjem izgubi sladkor, kar pridelku močno škoduje.

Paziti je tudi, da sveža pesa ne zmrzne, zato je treba jamnicam duške pred hudim mrazom zapreti in jih po potrebi na južni ali zapadni strani odpirati.

Vse to delo vrši se ob času, ko ni pri kmetovanju nobenega posebnega posla. Po zimi se ves pridelek posuši in v denar spravi. Iz enega oralna utržiš 225 do 380 gld.

Ako se posušena pesa spravi na suh kraj, trpi več let in postane, ako nekoliko mesecev na kupu leži, še boljša.

Toda da si si žep napolnil, ni še edini dobiček, pomisliti je tudi, da imaš gnojno, globoko udelano čisto njivo, na kateri ti vsak plod gotovo dobro obrodi.

Kmetovalci! Časi so se spremenili, naše žito ima komaj polovico tiste cene, kolikor jo je imelo ob času, ko naše dežele niso še prepregale železnice. Začnimo kmetovati, kakor kmetujejo na primer severne avstrijske kronovine.

Češka ima nad 200 sladornih fabrik. Koliko je pa takih, ki izdelujejo iz pese surogatno kavo in spirit! Vse te mnogoštevilne zavode preskrbuje češki kmetovalec z na pol izdelanim ali surovim blagom. Iz statističnih poročil poljedelskega ministerstva iz 1889. leta je razvidno, da prideluje Češka trikrat toliko sladorne pese, nego vse druge dežele tostran Litve.

In kje se razcvita narodno gospodarstvo, kje je kmet imovit? Na Češkem!

Naše barje, ki ima 26.000 oral površja, ima večinoma dobra tla za peso. No, ko bi se samo na desetem delu te plodovite ravnine s peso posadile t. j. 2600 oral, pridelalo bi se na počez 26.000.000 kilo pese. In ako se računa, da potrebuje 1 sladorna fabrika na leto 8.000.000 kilo pese, bilo bi treba treh fabrik, da bi podelale ves pridelek. Ne bilo bi treba Kranjcu v Ameriki iskati sreče, dobil bi jo doma. Ali merodajni krogi ne spoznajo, da bi usušeno barje dajalo državi več kot stokrat toliko dobička, nego ga daje pojemajoča suknarna v Vodmotu?

Barjan.

Hlevna toplota in goved.

Dobro pleme, krma in strežba vplivajo vzajemno na srečen uspeh pri živinorejstvu. Kdor le nekaj zanemarja, doseže cilj le deloma, včasih pa tudi škodo trpi. Zapravlja namreč kapital, krmo in delo. Treba je torej velike previdnosti. Kar žival vsled slabe strežbe trpi, to jej mora dostavljati in popravljati krma ako nečemo da nam shujšava, ampak da je zmerom porabna. Škoda vsled slabe strežbe je tem večja, čim dražja je krma in živalski proizvodi: mleko, surovo maslo, meso itd. Slaba strežba in po tem takem neusmiljenost proti živinčetu je torej draga reč.

Zatorej pripada tudi v področje živinozdravnikov, priporočati skrb za dobro strežbo domači živini. Naj torej povsod, kjer jim prilika nanese, pogumno povzdignejo svoj glas, posameznikom pa tudi v občinstvu v korist.

Po tem je ozirati se na hleve, ki so povprek pretesni in prekratki. Živina je sedaj sploh večja nego je bila nekdanj. Žal, da še novejši čas hleve zidajo prekratke. Tako je težko hleve snažiti, in živali pogosto leže v nesnagi in mokroti. Govedi je oboje nevšečno, in trpi posebno od mokrote, če je mrzlo; kajti mokrota, katere se dlaka navzame, začne po živinski gorkoti prehajati v so-puh. Pri tem pa ne gre mnogo živinske gorkote v zgubo,

katere mora žival zalagati s tem, da več krme poživa. Od te krme pa nima posestnik nobenega haska. Sploh pa mokrota ne ugaja zdravju živali. Mokri hlevi, vlažna ležišča škodujejo zdravju in manjšajo korist, katero bi sicer imeli od živinorejstva. Kriva je pa misel, da mokri hlevi več gnoja dajo; množina in dobrotta gnoja je zavisna od krme, ki se živini polaga, in od stelje, a ne od mokrote v hlevu.

Kdor hoče kolikor le mogoče najboljšo izkoristiti svoje živali, on jim naj skrbi za suha ležišča ter naj debelo nastilja, ali če nastelje nima dovolj, naj tako hlevni pod nagne, da bode gnojnica odtekala in bode mogoče vsak dan gnoj pokidati.

Jako važno v isto svrhu je primerna gorkota v hlevu. Goved sicer ni tako občutljiva proti mrazu kakor konj. Vender se najbolje počuti pri temperaturi 10 do 12° R. in tedaj použito krmo tudi najčisteje prebavi. Izkušnje učijo, da živali potrebujejo tem več hrane, čim bolj mrzlo imajo v hlevih. Kadar temperatura leze pod 8° R., tedaj je treba pri vsaki sropinji 5—7%, več pokladati. Kadar pa gre kvišku temperatura od 8° do 13°, tedaj pa se lahko 2 do 3% manj poklada. Ti učinki so tako važni, da jih tudi navadni kmetovalec ne more čisto prezirati, ako noče velike škode trpeti.

V dobro ugreteh hlevih, kjer temperatura kaže 8 do 12° R., dobivamo od živali stalno enakih koristi. Kedar pa žival v hlevu zmrzava, potrebuje za tretjino ali tudi za polovico več krme, da nam daje enakih koristi kakor sicer. Kajti velik del krme se prebavi za narejanje toplote. Ako pa zmrzavajoči živini ne polagamo zadosti krme, tedaj nam pa hujša. Pridejo iz zime jako suhe, mršave živali, da se do sv. Janeza komaj zopet popravijo. Da ob takih razmerah gospodarstvo ne more prospavati, čeravno se kmetovalec mnogo trudi in veliko ščedi, to je vender umevno. Vender, da nas čitatelji prav razumejo, opomnimo, da temperatura tudi ne sme biti previsoka, nikakor ne 14 ali 15° R., ker je to škodljivo. Prava mera velja tudi tukaj. V dobro zaprtem hlevu bi naj vedno obešen bil kak termometer.

Kakeršna setev, takšna žetev!

Kakeršna setev, takšna žetev! Resničen pregovor, katerega ne moremo nikdar dosti živo spominati naših kmetovalcev. Naj nam bode torej dovoljeno, zopet nekaj vrstic o tem pisati, ker ravno sedaj se zopet pripravlja kmetovalec na jaro setev, nadejoč se, da mu bogato obrodi zrnje.

Nikakor ne zadostuje, da kmetovalec dobro pognoji in obdela njivo in potem dobrotljivi naravi prepusti vse drugo; nego on more še mnogo storiti, in to mora.

Pred vsem je treba za obilo žetev dobrega semena in pa semenske premene ob določenem času. To oboje vedo naši kmetovalci žalibog še veliko premalo ceniti. Ne menimo pa množice vsejanega semena. Nasprotno! Saj pri nas kmetje dostikrat vsejejo še preveč semena, katero ali ne skali vse, ali pa tako gosto zaraste njivo, da žito niti dobro rasti ne more. V mislih imamo najbolj, ali je seme dobro ali ne. Naši kmetovalci si pripravijo seme sami, in sicer iz svojega pridelka, in kakšno je to, vé vsak sam. Naše domače žito je le toliko očiščeno, da so pleve od zrnja ločene, vsa druga nesnaga, kakor plevelna zrna ter mala, zlomljena, nedozorela zrna ostanejo pa še vedno v semenu. Da po tacem semenu ni misliti na dober pridelek, mora vsak sprevideti, niti ni treba, da bi bil kmetovalec, kajti plevel da plevel, in majhna nedozorela zrna sicer kalijo,

a ne dajo nikdar lepih klasov z lepim zrnjem. Na vse to se nikdar ne misli; če je potem njiva polna plevela ali pa vsled slabega zrnja redko zarastena, vzrok je zemlja, slabo vreme i. t. d., le kmetovalec sam ni nikdar kriv.

Ako bi vsak kmetovalec, naj ima veliko ali malo poljā, rabil le dobro seme, kupljeno od poštenih in zanesljivih semenskih pridelovalcev, potem bi gotovo ne tožil toliko o slabih letinah in zraven tega bi imel njive brez plevela in pridelek, katerega bi mogel po najvišji ceni prodati. Žalibog pa večina naših kmetovalcev ne gleda na žetev, ampak le misli, kako bi mogli pri setvi par krajcarjev prihraniti. Od tod prihaja, da sejejo ceno in slabo seme ter se ne morejo odločiti, da bi nekoliko globoče segnili v žep ter kupili boljšega in čistejšega semena.

V semenu niso skrite le osnovne oblike prihodnje rastline, ampak skrbna mati narava skrbela je tudi za primerno hrano, da mlade rastlinice, kadar pridejo na svet, ne trpijo pomankanja. Če kaže seme vsled svoje zunanje oblike, da ni popolno, ali pa če je celo strto, potem ni v njem dovolj prve hrane mladi rastlinici. Iz vseh teh vzrokov naj bi kmetovalci vendar pričeli rabiti popolnoma čisto in vse enako ter popolnoma razvito seme, nikdar pa ne iz skoposti cenega in slabega semena, ker tu je napačno hraniti in ob enem neodpustna in kazniva malomarnost.

Nikdar ne moremo dovolj priporočati setve najboljšega in ob enem suhega semena. Zato je važno, določiti semena kmetijsko vrednost, težo in kaljivost zrna.

Težo določimo zrnu s tehtanjem, n. pr. ako steh-tamo 100 zrn; 100 zrn rži tehtā 1½ do 4 grame, 100 zrn pšenice pa 2½ do 3 grame.

Kaljivost določimo s posebnimi pripravami. Vz-amemo n. pr. 100 zrn, katera denemo med vedno vlažen papir; kolikor več zrn vzkali, toliko boljše je seme.

Najbolje nam določijo semensko vrednost v ta namen ustanovljene kontrolne postaje. Žal da nobeden kmetovalec ne zahteva semena, ki je bilo na tacem za-vodu pregledano, in od tod prihaja slaba žetev in pa cele njive predenice, katera uničuje tako zelo deteljo, da je po nekaterih krajih niti več sejati ne morejo.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 238. Pri mojem obrtu imam peč, v kateri veliko in močno kurimo. Rabim pa premog, ker so drva tu pri nas zelo draga. Dasi dam peč večkrat prav dobro zamazati, vendar maža prav kmalu odleti, in premogov dim vhaaja v delalnico ter delavce nadleguje, da mnoge prav hudo boli glava. Ali je kaka maža, ki bi ne odletavala? Ker dajete na razna vprašanja odgovore, prosim, ustrezite tudi meni, dasi to ni kmetijsko vprašanje, a z odgovorom bodete pa vendar le marsikateremu gospodarju ustregli, posebno pa meni. (R. K. v L.)

Odgovor: Prav radi Vam ustrezemo. Maža za peči, ki vzlic hudi vročini vendar ne odpada, naj bo tako le sestavljena: Vzemite kaki dve pesti veliki kepi nepremastne ilovice ter vgnete vanjo eno polo sivega, grobega pivnega papirja, ki ste ga poprej namočili v mleku. Gnetite toliko časa, da se papir dobro pomeša med ilovico. Kadar ste to naredili, pr-mešajte še 20 g soli in 20 g železnega vitrijala ter toliko mleka, da se dá zmes mazati. Ta maža je za železne peči, a ravno tako za lončene, le zarad lepšega je potrebno čez to mažo še enkrat mazati z drugo, ki se naredi iz enega beljaka in iz toliko drobno stolčene krede, da se napravi lepa bela maža. Kadar je maža suha, obdrgnite potem s suho ruto prav dobro lončeno peč.

Vprašanje 239. Izvolite mi sporočiti v „Kmetovalci“, kako naj ravnam s trtami, katerih mi bode gotovo mnogo zmrazilo letošnje pri nas nenavadno hudo zimo. (S. G. v G.)

Odgovor: Splošnega pravila, kako ravnati z zmrazilimi trtami, ni mogoče dati, ker trta je lahko oškodovana različno. Ako so trte že po zimi zmrazilo, kar je še primeroma dobro, dá se škoda nekoliko popraviti spomladi s pravilno režnjo. Veliko slabše je pa, če trti škoduje spomladanski mraz, kadar je uže obrezana, kajti tu se z režnjo ne dá nič opraviti. Pri režnji trt, ki so bile oškodovane po zimskem mrazu, gledati je na to, da se kolikor mogoče rešijo, da se morejo potem dalje razvijati. Seveda ni pravilna režnja edino sredstvo v takih slučajih; izkušen vinogradnik edin lahko pravo pogodi. Pri poškodovanji po spomladanskem mrazu je reč veliko težavnejša. Kadar so uže po zimi zmrazilo glavna očesa, zapreči spomladanski mraz, da se ne razvijajo stranska očesa, in tako gre up za kako letino po vodi. V tem slučaju je izkušati vsaj les vzgojiti za prihodnje leto. Ako je spomladanski mraz poško-doval glavna očesa, dobiti je s stranskimi očesi vendar še nekaj letine. Vrhovi mladih poganjkov so lahko zmrazili, spodnji deli pa še živi. V tem slučaju je skrbeti, da se prikrajšajo stranski poganjki, kateri se razvijajo, kajti če vzgojimo le malo, pa močnih trt, dobimo pridelek še to leto in les za drugo leto. Kar je zmrazilo, to seveda je vse odstraniti; zaradi tega dobi trta nepravilno obliko, katero ji je šele drugo ali tretje leto mogoče popraviti.

Vprašanje 240. Nekaj časa sem pri nas teleta prav rada dobivajo drisko, za katero močno hirajo ali celo poginejo. Po mojem mnenju pa ni vzrok vedno le prehlajenje, ker zlasti jaz pazim v svojem hlevu, da se teleta ne prehlade, a po leti še bolj za drisko bolehajo nego sedaj. Kaj je torej vzrok te-lečji driski in kako jo odpraviti? (L. V. v Dr.)

Odgovor: Zelo različni vzroki provzročujejo to bolezen ter pospešujejo nje razvoj. Poleg tega, da se tele prehladi, ali da si prenapolni želodec z mlekom, katero je po porodu jako tolsto, vzbujā nevsučne nasledke teletu tudi to, če se kravi ne poklada njenemu stanju primerna piča. Če hočemo, da ne pride po otehlitvi življenje krave v nevarnost, ob enem pa da bo do-bivalo tele naravno, zdravo in ne pretolsto mleko, moramo kravo prav zmerno in pravilno krmiti. Po otehlitvi naj dobiva skozi tri dni poleg morne pijače samo zdravo, sladko, ne-prašno travniško seno, da se zapreči oslabiljeno prebavljanje. Za pijačo je dobro, da rabimo najboljše pšenične otrobe ali pšenično moko, katera ne zavira tako lahko prebavljanja, kakor ržena moka, od koje rada nastaja mrzlica. Po tretjem dnevi smemo kravo zopet navadno krmiti, samo da jej pokladamo suho rezanico, pomešano z nepokvarjeno repo, in pa primerno močnejšo pičo. Tisti živinorejci pa, kateri krmijo navadno z oparjeno ali ogreto pičo, naj ves čas, dokler tele sesa, ne pokladajo kravi take piče; kajti okisanje piče provzročuje vrenje mlečne kisline, katero kaže svoje neugodne nasledke v telečjem želodci. To velja o krmiljenji krave poroduice. — Tele pa naj v prvi dobi vsaj petkrat na dan posesa kravo, in sicer naj se kravi, posebno če je dobra dojnica, vsakokrat nekoliko prvega mleka odvzame, da ne more tele prepožrešno sesati in prena-polniti si želodca. Če je tele zdravo preživelo prvih 14 dni, dovolimo mu lahko brez nevarnosti, da se po trikrat na dan popolnoma po svoji volji nasesa. Če bomo vselej na ta pri-prosti način previdno ravnali, nastopala bo telečja driska le v posamičnih slučajih in ne bo grozila z nevarnimi nasledki. Če se pa to vendar zgodi, raztopimo 1 g salicilne kisline in 1 g tanina v morni vodi, ali še bolje v kamiličnem zvarku in dajmo to teletu užiti; s tem je gotovo ozdravimo, če le ni žival uže preveč oslabela in na pol mrtva. Tista teleta, katera še rada sesajo, gotovo okrevaljo, ko enkrat ali dvakrat použi-jejo nasvetovano zdravilo; razume se pa samo po sebi, da med zdravljenjem in nekoliko dni potem ne smejo dobivati po-polne hrane, ampak zadostuje naj jim polovica navadne piče.

Vprašanje 241. Imam mlado kravo, katera se je pred štirinajstimi dnevi otelila. Zapazil sem, da se sama sesa. Se li da krava odvaditi in kako? (A. R. na Ž.)

Odgovor: Najpriprostejše sredstvo kravo odvaditi je palica, katero ji tako čez rogova privežite, da se vselej, kadar gre z gobcem k vimenu, dregne v trebuh in ji palica sploh brani z glavo priti blizu vimena. Druga krava pa seveda ne sme biti preblizu, da jo ne poškoduje, zlasti ne dregne v oči. Palico je pa toliko časa pustiti na rogeh, da jo razvada mine, kar neki ne traja posebno dolgo.

Vprašanje 242 Sosed ima kravo, ki je izvrstna mlekarica, a zrasla ji je uže pred par leti na vratu neka kost, ki od nje visi kakor v kaki mešnji. To kravo zelo kazi, in dasi so izkušali to hibo na vse mogoče načine z domačimi sredstvi pregnati, vendar se ni posrečilo. Morda nam veste Vi dati kak svet? (A. R. na Ž.)

Odgovor: Reč ste prekratko popisali, da bi mogli vedeti, kakšen je ta izrastek. Kost gotovo ni, kakor Vi trdite, pač pa bode zastarela podkožna lupinasta bula, katera se da hitro izrezati, oziroma odpraviti. To delo pa more le veščak, to je živinozdravnik izvršiti, ker pri tem ne sme prerezati lupine od bule, ampak samo kožo nad bulo, potem mora bulo izpod kože izluščiti in, če je blizu kaj večjih ranjenih žil, mora jih podvezati, da žival ne izkrvavi.

Vprašanje 243. V „Vrtarji“ ste povedali, da so sadne tropine dobra krma govedu, ako se osole in hranijo v kadi. Jaz sem na ta način hranil kacic 800 litrov tropin, a so mi sedaj zmrznile. Danes sem jih nekoliko odkopal ter jih pri ognji odtalil, dodal še nekaj soli in kake tri pesti otrobov. Mlačne sem nesel še kravam, in neverjetno je, kako hlastno so jih požrle, zraven celo ena krava, ki se poprej svežih t. j. surovih niti dotaknila ni. Ker so pa tropine zmrznile, imam vendar pomisleke, zlasti se bojim, da bi ne škodovale brejim kravam. Kaj mislite o tem? (Š. pr. R.)

Odgovor: Res je, da zmrzel krompir ali zmrzla repa ni dobra za krmo, a če se oboje odtali prav počasi v takem prostoru, ki je toliko mrzel, da ravno ne zmrzuje, pa ni škodljivo. Če torej tropine na ta način odtalite, gotovo ne bodo škodljive. Če jih pa kuhate, je pa ravno tako dobro, sicer jih pa tako ne bodete samih pokrtili, ampak mešane z drugimi. Ena krava lahko dobi na dan do 5 *kg* tropin.

Vprašanje 244. Naredil sem letos okoli 3000 litrov sadnega mošta, in sicer nekaj konec meseca septembra, nekaj pa o pričetku meseca oktobra. Mošt pa še danes ni čist. Bojim se, da bi ne bilo napačno, ker ga do danes nisem še pretočil, a čakal sem, da se učisti. Kaj hočem storiti? Za pokušnjo in na ogled Vam pošiljam steklenko jabolčnika in hruškoveca. (S. pr. R.)

Odgovor: Vaš mošt je prav izvrsten, da pa ni še čist, prihaja od tod, ker je komaj do polovice pokipel ter sedaj vsled hladnega vremena le počasi in po malem kipi t. j. toliko, da ostaje moten. Priporočamo Vam ga z želatino (žolčo) očistiti ter ga potem presneti v zdrav sod. Sicer to ni neogibno potrebno, a kadar pride pomlad, lahko se drožje vzdigne, in če je kaj gniti pričelo, lahko Vam mošt tako izkazi, da bode popolnoma za nič. — Naj Vam bode Vaš mošt nov dokaz, da je v krajih, koder kmalu mráz nastopi (in to je povsod na Kranjskem (razen v Vipavi in na Krasu), neogibno potrebna peč v kipelnih kletih, ako hočemo narediti trpežen mošt, ki naj bode enak vinu.

Gospodarske novice.

* **Gg. ude c. kr. kmetijske družbe,** kateri niso še plačali letnine za l. 1891., prosimo,

da jo prav kmalu. Ravno tako prosimo gg. naročnike „Kmetovalčeve“ prav kmalu ponoviti naročitev. Prvo številko prihodnjega leta, t. j. z dne 15. januarija dobodo še prav vsi udje in naročniki l. 1890., drugo številko pa brez izjeme le oni, kateri so plačali letnino, oziroma naročnino. V novič ponavljamo: kdor neče več „Kmetovalca“ prejemati, ni ga mu treba vrniti. Kakor hitro ne plača letnine, oziroma naročnine, ustavi se mu tako že določiljanje.

* **Leto 1890.,** katero je ravnokar minolo, bilo je za razvoj c. kr. kmetijske družbe kranjske kaj ugodno. Družba, ki je štela l. 1884. le 450 udov, ima konci l. 1890. uže nad 1500 članov, torej se sme šteti med najmnogobrojnejše kmetijske družbe v Avstriji, a kar se tiče denarnega prometa, je pa gotovo prva, ker znaša letos blizu 130.000 goldinarjev. Upajmo, da se bode ta za gospodarski napredek našega naroda toliko važna družba tudi v novem letu tako ugodno razvijala.

* **Konjarski odsek** c. kr. kmetijske družbe je imel 29. decembra t. l. svoj redni občni zbor. Gospod podpredsednik vodja Povše pozdravi namesto nenavzočnega predsednika došle člane, omenja, kaj je ukrenil odsek v preteklem letu za razvoj kranjske konjereje, ter poudarja, da potreba spremeniti pravila. Občni zbor prestopi potem v obravnavo predlaganih novih odsekovih pravil, katera se končno soglasno vzprejmo. Ob volitvi novega odbora, ki se jo vršila na podlogi ravnokar sklenjenih pravil, voljeni so bili za predsednika gosp. Fr. Povše, za podpredsednika gosp. Jos. Fr. Seunig, za odbornike gg. Gams, Lenarčič, Perdan in Rudesch. Po novih pravilih sta tudi člana odsekovega odbora redno in to brez volitve načelnik c. kr. žrebčarske postaje na Selu kot zastopnik c. kr. žrebčarskega depota v Gradcu in tajnik c. kr. kmetijske družbe kot njen zastopnik. Torej sta v sedanjem odboru razven gori imenovanih še gospod c. in kr. ritmajster Hanslik in tajnik Pirc.

* **Licencevanje žrebcev** za l. 1891. bode 15. januarija ob 2. uri v Radovljici, 17. januarija ob 10. uri v Ljubljani in 19. januarija ob 10. uri v Kamniku.

* **Današnji številki** je priložen cenik nekaterih slovenskih knjig, ki so primerne za darila, in sicer iz zaloge trdke Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani. Priporočamo ta cenik našim čitateljem v pregled.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seme ruskega lanu.

C. kr. kmetijska družba kranjska bode tudi letos naročila semena pravega ruskega lanu iz Rige na Ruskem. Kdor hoče dobiti kaj tega semena, naj se kmalu zglašuje ustno ali pisмено v pisarni c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 3. Naročnik mora nekaj za aro priložiti, da ob svojem času gotovo pride po naročeno seme. Stari mernik semena bode stal okoli 3 glđ. 50 kr.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V a b i l o.

Udje podpisane podružnice, kateri žele dobiti pomladi sadnega drevja, naj se zglase do 10. januarija l. 1891. pri podpisani podružnici.

Podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ratečah.

Poslano.

Gospodu Ig. Heller-ju na Dunaji.

Najnovejšo slamoreznicu, Vindobona št. 5, z verižno pripravo, s pripravo, ki vstavi stroj, s podnožkom in valjarji, katero ste mi poslali pretekli mesec, sem dobil in sem ž njo zelo zadovoljen.

Stroj se prav lahko goni, dela mnogo in se da izvrstno rabiti za rezanje slame za govedo kakor tudi za konje. Konstrukcija ali sestava tega novega stroja ima tukaj obče priznanje in mi je s tem zelo ustrezno. Zahvaljujem se slavni ces. kralj. kmetijski družbi v Ljubljani za priporočilo Vaše firme (tvrde) in Vam s tem izražam svoje popolno priznanje za izvrstno narejeni stroj.

(95—1)

S spoštovanjem

Bartjan Jože,
posestnik.

RAZGLAS

gospodarjem, ki želijo semena ruskega lanu.

(96—1)

Pravo rusko laneno seme je došlo v Ljubljano. Kdor si ga ni še naročil, naj ne odlaš. Tisti, ki so ga naročili in sami pridejo po njega, dobe ga od 15. februarja nadalje v družbenih prostorih v Ljubljani v Salendrovih ulicah št. 3, drugim ga pa odbor dopošlje ob kratkem.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

„Ljubljanski zvon“.

(2—19)

Stoji pol leta gl. 2.30, četrt leta gl. 1.15.

NOVA SOČA

največji politiški tednik slovenski

izhaja vsak petek v Gorici.

Po dvakrat na mesec je njenim naročnikom brezplačno priloženo tudi

„GORICA“

list za trgovino, obrtnijo in narodno gospodarstvo.

„Nova Soča“ z „Gorico“ vred stane za vse leto 4 gl. 40 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 10 kr.

„Gorica“ se mora pa tudi posebej naročiti in stane za vse leto 1 gold.

(93—2)

Poslano.

Podpisani Valentin Babnik, posestnik na Glincah poleg Dravelj, izrečem tem potom očitno zahvalo tukajšnemu živinozdravniku **Valentinu Weberju** v Dolnicah št. 8 in sicer za jako previdno pomoč ob oteplitvi moje krave. Krava se je zaradi napačne lege teleta neizrečeno težko oteplila, maternica se je pretrgala in čreva so izstopila. Vzlic temu je živinozdravnik Valentin Weber kravo popolnoma ozdravil v šestih tednih, kar je gotovo redek slučaj. Toplo in z mirno vestjo morem torej tega do sedaj še premalo znanega živinozdravniku vsakemu prav toplo priporočiti.

(94—1)

Glince poleg Dravelj, 23. decembra 1890.

Valentin Babnik.

Na prodaj so

plemenski junec

rojen 9. maja 1889. l. (posebno umesten za občinskega bika) in

tri telice

rojene v januariju, aprilu in maju l. 1889.

Vse te živali so rdeče pisanega belanskega (Möhlthaler) plemena ter izvirajo od posebno mlečnih krav.

Vse podrobnosti podaja pismeno ali ustno

Ivan Malinšek,

(92—2)

posestnik v TACNJI pošta Šentvid nad Ljubljano.

Esenca za želodec

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani je koristno zdravilo proti boleznim želodca in črev, jeter in vranice, proti zlati žili, telesnemu zaprtju, vodenici, povračajoči se grizi, kakor tudi proti glistam pri otrocih.

Kemična analiza je pokazala, da so zdravila, katera hvalisajo kot nezmotljive pripomočke proti raznim boleznim ter jih prodajajo pod kričnimi imeni, posebno balzami in kroglice, sestavljena iz lopatike (atoč in drugih škodljivih snovi).

Od dr. Hager-a, v Frankobrodu ob Odri in profesorja Knapitsch-a, zapriseženega sodnega kemika v Ljubljani napravljena kemična analiza te esence, pripravljene po receptu dr. Stöckl-a, c. kr. vladnega svetnika in zdravstvenega poročevalca za Kranjsko, z ozirom na najnovejše skušnje in predpise denasnjih zakonov, je za trdno pokazala, da je ta esenca sestavljena iz samih zdravilnih, med rastlinstvo spadajočih snovi, da v njej ni niti trohice lopatike, da ni nikako drastično sredstvo, marveč lahko in ob enem zanesljivo. delovanje organov urejajoče zdravilo, ki organizmu nikakor ne škoduje, če se prav delj časa rabi. To esenco prodaja po 10 kr. samo izdelovatelj

G. PICCOLI, lekarna „pri angelu“
v Ljubljani na Dunajski cesti.

Po 15 kr. dobiva se v lekarni Sladovič-evi v Novem mestu, kakor tudi skoraj v vseh lekarnah na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, v Istri in v Trstu. (40—20)

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v škatljah po 12 stekleničic za gl. 1.36, po 24 za gl. 2.60; po 36 za gl. 3.84; po 44 za gl. 4.26; po 55 za gl. 5.26; po 110 za gl. 10.30; po 550 za 50 gl.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, ume-
talni, ter orožni kovač in nozar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,
priporoča bogato zalogo svoje raznovrst-
nega v njegovo stroko spadajočega blaga.
Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in
se za vsako prodano reč jamči, da je dobra
in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za
vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh no-
zarsko in fino kovaško orodje za kmeto-
valce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši
kakovosti narede (4-23)

OVNA

čistega frizijskega plemena

na Kranjskem rojenega, eno leto starega, ima na prodaj

Jos. Lenarčič na Vrhniki, (90-2)

ki ceno in druge podrobnosti ustno ali pismoeno pove.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevsnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradci.

(Ta drevsnica pripoznana kot ena najprej in najbolj vredjenih v Avstriji)

Priporočamo veliko in izorno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih: **sadnega drevja**, vi-
sokodebelnatega in pritličnega ter piramide, spahrje, kordone
in enoletne požlahnitve: **divjakov in podlag za pritlikovce;**
lagodnega sadja; lepotičnega drevja in grmovja, drevja
za drevovede itd. (5-23)

Razpošiljatev pravilno imenovanih **cepičev** vseh vrst sadja

☞ Cenike je dobiti zastoj in franko. ☜

Vsi stroji za kmetijstvo in vinarstvo!

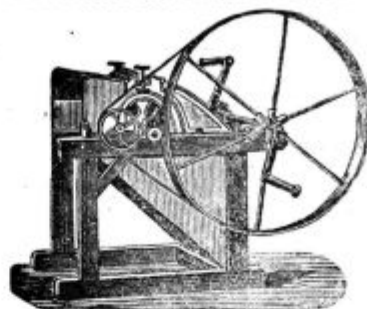
Stiskalnice in mline za oljke
Stiskalnice za grozdje in sadje
ter trtne škropilnice
Grozduce in sadne mline

najnovije se
stave in v
vseh veli-
kostih.

mlatilnice, žitoči-
stilne stroje, gepelje,
sejalne stroje, za
turščico robkati,
pluge itd. itd.

Šušilnice za sadje
in zelenjad

Šušilnice, izvrstne ter
ceno in vsake vrste po
fabriških cenah.

IG. HELLER, Dunaj (Wien), Prater-
strasse 78.

Cenike in dobre svete na zahtevanje zastoj.

(52-18) Prekupi dobe znižane cene.

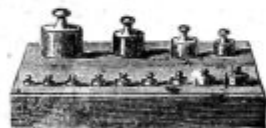
Iščejo se dobri zastopniki, kateri se dobro plačujejo.

DELA VCE

išče grajščina Rakovnik na Dolenjskem.

Stanovanja so pripravljena za posameznike, kakor
tudi za cele družine. (91-2)

Podrobnosti se poizvedo pri oskrbništvu grajščine Ra-
kovnik, pošta Št. Rupert.

Andr. Druškovič

trgovina z železom, mestni trg št. 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške
šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir, (Dach-
pappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s kate-
rimi je mogoče v malih urah in majhnimi
stroški na pravem mestu do vode priti;
ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za
izkopane vodnjake, železne cevi in že-
lezoliti gornji stojali, kakor tudi za le-
sene cevi mesingaste trombe in ventile
in železna okova.

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in
močno nasajeni plugi in plužna železne
in lesene brane in zobove zanje, mo-
tike, lopate, rezovnice, krampe itd.
Tudi se dobiva zmerom sveži
dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za
gnojenje polja. (21-22)

